

Slovensko preferuje centrální způsob čištění odpadních vod

Ondřej Beneš, Filip Wanner

Mimo pozornost vodohospodářského oboru v ČR zůstala zásadní změna, která od 1. 1. 2017 potkala slovenský vodohospodářský obor a způsobila v řadě případů téměř revoluci ze stran měst, obcí a dotčených zákazníků.

Povinnost připojení na veřejnou kanalizaci

V České republice je vymahatelnost povinnosti připojení na veřejnou kanalizaci založena podmíněně, tedy řádně ukončeným správním řízením dle § 3 odst. 8 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, s dotčeným vlastníkem pozemku či nemovitosti, která má být připojena. Vlastní ustanovení zní:

„Obecní úřad **může** v přenesené působnosti rozhodnutím **uložit** vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, **povinnost** připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné.“

Narůstající problémy s výstavbou rozsáhlých systémů odkanalizování, financovaných často ze zdrojů slovenského OPŽP, s rokem 2017 na Slovensku vedly k jednoznačné preferenci kolektivních systémů odkanalizování pro obyvatele aglomerací nad 2 000 EO novelizací § 23 odst. 2 zákona č. 364/2004 Z. z., o vodách. Vodoprávní úřad poté může v odůvodněných případech udělovat výjimky z této povinnosti, pokud je individuálním systémem zajištěna shodná úroveň čištění jako kolektivním systémem (zde je nutné brát v potaz dokument Guidance on interpretation of term of UWWTD, který právě tento požadavek rozvádí).

„Komunální odpadové vody, které vznikají v aglomeracích nad 2 000 ekvivalentních obyvatelů, se musia odvádzať a prejsť čistením len verejnou kanalizáciou. Tam, kde výstavba verejnej kanalizácie nepredstavuje prínos pre životné prostredie alebo vyžaduje neprímerane vysoké náklady, možno použiť individuálne systémy alebo iné primerané systémy, ktorými sa dosiahne rovnaká úroveň ochrany životného prostredia ako pri odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou. Takýmito systémami sú najmä vodotesné žumpy alebo malé čistiarne odpadových vôd. Použitie individuálneho systému alebo iného primeraného systému v povolení pri vodotesných žumpách odôvodní orgán štátnej správy a pri malých čistiarnach odpadových vôd orgán štátnej vodnej správy. Pri nakladaní s odpadovými vodami akumulovanými vo vodotesných žumpách sa postupuje podľa osobitného predpisu, 46b) pričom tieto musia byť zneškodňované v čistiarni odpadových vôd.“

V § 36 odst. 4 zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. se pak nově na Slovensku stanovuje praxe, která v lokalitách s vybudovanou veřejnou kanalizací neumožní po skončení platnosti povolení pro individuální systémy čištění odpadních vod jejich další povolování:

„Povolenie na stavbu iného primeraného systému alebo individuálneho systému podľa odsekov 2 a 3 možno vydať len na dobu určitú. **V lokalitách, kde je vybudovaná a uvedená do prevádzky verejná kanalizácia sa po skončení platnosti povolenia toto predlžovať nebude.**“

Tedy ten, kdo dnes provozuje například svou vlastní domovní ČOV, nebude mít po skončení platnosti stávajícího povolení možnost ji nadále provozovat v případě, že v dané lokalitě je nebo do doby skončení platnosti stávajícího povolení bude vybudována veřejná kanalizace. Je možné hovořit o určité diskriminaci těch, kteří investovali do individuálních systémů, ovšem

praxe dle Asociácie vodárenských spoločností (AVS) jednoznačně potvrzuje, že tento přístup je jediný možný k zajištění dlouhodobě odpovídající úrovně čištění v místě vznikajících odpadních vod.

Paralelním předpisem pro oblasti veřejných vodovodů a kanalizací je zákon č. 442/2004 Z. z., který k nelibosti mnohých vlastníků zařízení pro individuální nakládání s odpadními vodami zavedl i jejich povinnost připojit se na kanalizaci v § 23 odst. 2):

„Vlastník stavby alebo vlastníka pozemku je povinný pripojiť stavbu alebo pozemok, kde vznikajú odpadové vody, na verejnú kanalizáciu a splniť technické podmienky týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na verejnú kanalizáciu a uzatvoriť zmluvu o pripojení s vlastníkom verejnej kanalizácie, ak v obci, na ktorej území sa stavba alebo pozemok nachádza, je zriadená a vlastníka stavby alebo vlastníka pozemku nemá povolenie príslušného orgánu štátnej vodnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami.“

Vlastní sankce řeší zákon č. 442/2002 Z. z., o veřejných vodovodech a kanalizacích. Pokud se producent odpadních vod nenapojí, dopustí se přestupku dle § 40 e) zákona s následnou sankcí Okresního úřadu až 331 € s tím, že v případě trvajících stavu bude pokuta ukládána opakovaně.

Asociácia vodárenských spoločností pripravila iniciatívu s environmentálnou výzvou pro obyvatele Slovenska směrem k ochraně podzemních vod s názvem: **Pripojme sa!** Všech šestnáct sdružených vodárenských společností v AVS jednotně veřejnost vyzývá k ochraně životního prostředí, především podzemních vod, ale i k odpovědnosti obyvatelstva v souvislosti s dodržováním legislativy týkající se odvádění odpadních vod. AVS pro tuto výzvu připravila i speciální informační portál dostupný na adrese www.pripojmesa.sk. V rámci této kampaně je pozoruhodná nejen kritika používání žump a septiků, ale i domovních čistíren odpadních vod.

„Domové čistiarne predstavujú ďalší zdroj znečistenia životného prostredia. Napriek tomu, že reklamy predaja týchto produktov presvedčajú o ich modernosti a bezpečnosti hygienického zariadenia so sofistikovanou technológiou prax ukazuje, že ich majitelia sa po istom čase prestávajú vyžívať v náročnej a pravidelnej prevádzke vlastnej čistiarne a zo špičkového zariadenia sa stáva zanedbaná preplnená, zapáchajúca žumpa. Okrem jednoznačného faktu, že možnosť pripojenia sa na verejnú kanalizáciu je nepomerne lacnejšou cestou ako kupovať nákladnú vlastnú čistiareň, ide aj o jednoduchšie bezpráčne a tiež legálne riešenie odpadových vôd.“

Tedy jak nově přijatá právní úprava, tak i velká část odborné veřejnosti na Slovensku hovoří zcela jasně o veřejné kanalizaci s centrálním čištěním odpadních vod jako nejlepší variantě z hlediska ochrany vod a životního prostředí celkově.

Ing. Ondřej Beneš, Ph.D., MBA, LL.M., Ing. Filip Wanner, Ph.D.
SOVAK ČR
e-mail: benes@sovak.cz; wanner@sovak.cz